

Rozvod manželství, resp. partnerství a jeho následky

JUDr. Ing. Radovan Dávid

1. Úkoly:

1. Má oddělená domácnost manželů nebo partnerů nějaký právní význam? Pokud ano, uveďte na konkrétních ustanoveních zákona o rodině, resp. zákona o registrovaném partnerství, jaký.
2. Pokuste se vymezit termín „kvalifikovaný rozvrat“ vztahů mezi manžely.
3. Kdy je nutné „kvalifikovaný rozvrat“ prokazovat a kdy se presumuje?
4. Jaká je podstata tzv. rozvodu dohodou (nesporného)?
5. Pokuste se definovat termín „zvlášť závažná újma“ a naznačte jeho uplatnění v právní úpravě rozvodu a vyživovací povinnosti pro dobu po rozvodu.
6. Uveďte, jaké postavení má nezletilé dítě v případě rozvodu jeho rodičů.
7. Kdo chrání zájmy nezletilého dítěte v případě rozvodu jeho rodičů, event. před rozvodem?
8. Má dítě právo se k rozvodu svých rodičů vyjádřit?
9. Znevýhodňuje některé ustanovení právního řádu České republiky muže v případě rozhodování o svěření dítěte do výchovy pro dobu po rozvodu?
10. Mohla by mediace u rozvodu napomoci smírnému řešení rodinného konfliktu?

2. Příklady k řešení:

1) Rozsudkem ze dne 14. 6. 2007 soud vyslovil, že manželství uzavřené mezi Marií Krátkou a Janem Krátkým se rozvádí. Oba účastníci řízení se vzdali práva na odvolání. Podle potvrzení pošty byl rozsudek o rozvodu právnímu zástupci manželky doručen dne 9. 7. 2007, doručení manželovi nebylo vykázáno, neboť zásilku nepřevzal. Po návratu z dovolené dne 10. 7. 2007 našla Marie Krátká svého bývalého manžela doma mrtvého. Přivolaný lékař napsal do úmrtního listu jako den smrti Jana Krátkého datum 8. 7. 2007.

Uveďte, jakým způsobem zaniklo manželství a zamyslete se nad právními následky zániku manželství.

2) Paní Kovářová dne 17. 9. 2007 podala žalobu na rozvod manželství. Současně s tímto návrhem byl podán i návrh na úpravu poměrů k nezl. Anežce Kovářové a nezl. Janu Kovářovi pro dobu po rozvodu.

Soud péče o nezletilé roud rozhodl o svěřeni obou nezletilých dětí do výchovy matky a otci stanovil na nezl. Anežku výživné ve výši 2 800,- Kč a na nezl. Jana výživné ve výši 1 900,- Kč, počínaje právní mocí rozsudku o rozvodu. Rozsudek nabyt právní moci dne 14. 1. 2008.

Po nabytí právní moci rozsudku o úpravě poměrů k nezletilým dětem pro dobu po rozvodu *vzala* paní Kovářová svoji žalobu na rozvod zpět. Usnesení soudu o zastavení řízení o rozvod manželství nabylo právní moci dne 28. 2. 2008. Protože však vztahy mezi manžely se znovu vyhroutil, podala paní Kovářová v dubnu roku 2008 novou žalobu na rozvod manželství.

Uvažte, zda je třeba znovu rozhodovat o úpravě poměrů k nezletilým dětem.

3) Navrhovatel Miloš Novák podal žalobu na rozvod manželství. V žalobě uvedl, že manželství považuje dlouhodobě za hluboce a trvale rozvrácené pro zásadní rozpory mezi manžely týkající se finančního hospodaření, trávení volného času apod.

Manželka s žalobou na rozvod manželství nesouhlasila. Poukázala zejména na skutečnost, že neshody týkající se finančního hospodaření spočívaly zejména v tom, že manžel jí nepřispívá na společnou domácnost, veškeré příjmy ze svého pracovního poměru spotřebovává na své nákladné koníčky. Často navazoval intimní známosti s cizími ženami. V současné době navázal známost se ženou o dvacet let mladší, se kterou očekává narození dítěte. Manželství trvá již 23 let. Jeho občasně nevěry tolerovala a i nyní se domnívá, že jde pouze o dočasné vzplanutí. Vždy se řádně starala o domácnost a děti. I nadále pečuje o společnou domácnost, manželovi vaří, pere apod. Nyní, kdy děti jsou již zletilé, ji chce manžel lehkomylně opustit. Ona je však ochotna mu znovu odpustit a obnovit manželské soužití.

Uvažte, zda jsou dány podmínky pro rozvod manželství.

4) Soud péče o nezletilé schválil *dohodu* rozvádějících se rodičů, podle níž pro dobu po rozvodu se nezl. Monika Matějčková svěruje do výchovy matky a otec se zavazuje přispívat na výživu nezletilé částkou 2 600,- Kč měsíčně počínaje právní mocí rozsudku o rozvodu.

V této souvislosti byla také podána *žaloba* na rozvod manželství, ke které se manželka písemně *připojila* a potvrdila skutečnost, že manželé spolu nežijí déle než šest měsíců ve společné domácnosti.

Manželé rovněž k žalobě připojili *smlouvu* o vypořádání vzájemných majetkových vztahů a práv a povinností společného bydlení pro dobu po rozvodu s úředně ověřenými podpisy.

Týden před nařízeným jednáním manželka zjistila, že základním důvodem, proč se manžel chce rozvést, je skutečnost, že navázal intimní známost s její nejlepší kamarádkou. Za této situace manželka u soudu uvedla, že s uzavřenou dohodou o vypořádání společného jmění manželů zásadně nesouhlasí.

Uvažte, zda je možné od této smlouvy odstoupit, zda jsou dány podmínky pro rozvod podle § 24a zák. o rod., případně zda soud může rozhodnout o rozvodu ve smyslu § 24 zák. o rod.

5) Manželství Jitky a Michala Komárkových bylo rozvedeno a tento rozsudek nabyl právní moci dne 4. 1. 2008.

Návrhem ze dne 1. 3. 2008 se paní Jitka Komárková obrátila na soud, aby rozhodl o výživném. Uvedla, že po dobu trvání manželství se vždy řádně starala o chod domácnosti a o výchovu tří dětí. V důsledku toho ztratila svou původní kvalifikaci. Její současný zdravotní stav je také velmi nepříznivý. Výše uvedené manželství trvalo 27 let a bylo po celou dobu v podstatě spořádané, s běžnými problémy, a to až do doby, kdy si manžel našel o dvacet let mladší partnerku, se kterou očekává narození dítěte.

Posuďte důvodnost přiznání výživného. Stanovte, od kdy je možné přiznat výživné a které skutečnosti musí soud vzít do úvahy.